Research Article

Industrial and Organizational Psychology Studies

Ind Organ Psychol Stud
Fall & Winter 2024, 11(2), 145-160
https://doi.org/10.22055/jiops.2024.47995.1436

Received: 17.09.2024
Accepted: 07.11.2024

The Causal Relationship Between Social Support and Hope for Employment with the Mediating Role of Self-Esteem and Psychological Capital

Shima Delavar [1] , **Noori Kaabomeir** [2]*

1. Master of Psychology, Department of Psychology, Khayyam University, Mashhad, Iran
2. Assistant Professor, Department of Psychology, Binaloud Institute of Higher Education, Mashhad, Iran

Citation: Delavarshirvan, S., & Kaabomeir, N. (2024). The causal relationship between social support and hope for employment with the mediating role of self-esteem and psychological capital. *Industrial and Organizational Psychology Studies*, *11*(2), 145-160.

Abstract

Introduction

The aim of the current research is to investigate the causal relationship between social support and hope for employment with the mediating role of self-esteem and psychological capital in women heads of households.

Method

The fundamental and descriptive-correlation research method is based on structural equation modeling. The population studied in this research was female heads of households in Mashhad city in 2024, and a sample of 250 female heads of households of Mohiban Al-Reza Center was selected from this population by simple random sampling method. The tools used in the research were Luthans Psychological Capital (2007), Rosenberg Self-Esteem (1965), Ziman et al.'s Perceived Social Support (1988), and Heng and Choi's Employment Hope Questionnaires (2013). The data was analyzed using Pearson correlation analysis and structural equation modeling.

Results

The results showed that the research model has a favorable fit and that social support has an indirect and significant effect on the hope of employment due to the mediating role of self-esteem and

* **Corresponding Author:** Noori Kaabomeir
Email: Noori.kaabomeir@yahoo.com

© 2024 The Author(s). Published by Shahid Chamran University of Ahvaz. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (http://creativecommons.org/licenses/by/4.0), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

psychological capital. There is a positive and direct relationship between social support and hope for employment, self-esteem and psychological capital. Also, there is a positive and direct relationship between self-esteem and psychological capital with hope for employment.

Discussion

Social support, self-esteem and psychological capital have significant relationships with the employment hope of female heads of households. Therefore, it is recommended to hold workshops to strengthen social support, self-esteem and psychological capital in women heads of households.

Keywords: Social support, EMPloyment hope, Self-Esteem, Psychological capital

.

مقاله پژوهشی

مطالعات روان‌شناسی صنعتی و سازمانی

پاییز و زمستان ۱۴۰۳، ۱۱(۲)،۱۶۰-۱۴۵
https://doi.org/10.22055/jiops.2024.47995.1436

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۳/۰۶/۲۷
تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۳/۰۸/۱۷

رابطه علّی حمایت اجتماعی با امید به اشتغال با نقش میانجی‌گر عزت‌نفس و سرمایه روان‌شناختی

شیما دلاور [۱] ، نوری کعب عمیر [۲]*

۱. کارشناسی ارشد روان‌شناسی، گروه روان‌شناسی، دانشگاه خیام، مشهد، ایران
۲. استادیار گروه روان‌شناسی، مؤسسه آموزش عالی بینالود، مشهد، ایران

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، بررسی رابطه علّی حمایت اجتماعی و امید به اشتغال با نقش میانجی‌گر عزت نفس و سرمایه روان‌شناختی در زنان سرپرست خانوار است. روش تحقیق بنیادی و از نوع توصیفی–همبستگی مبتنی بر مدل‌یابی معادلات ساختاری است. جامعه مورد مطالعه در این پژوهش زنان سرپرست خانوار در سال ۱۴۰۳ شهر مشهد بود که از این جامعه، نمونه‌ای شامل ۲۵۰ نفر از زنان سرپرست خانوار مرکز محبان‌الرضا به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. ابزارهای مورد استفاده پژوهش، پرسش‌نامه‌های سرمایه روان‌شناختی لوتانز (۲۰۰۷)، عزت‌نفس روزنبرگ (۱۹۶۵)، حمایت اجتماعی ادراک‌شده زیمن و همکاران (۱۹۸۸) و امید به اشتغال هنگ و چوی (۲۰۱۳) بود. داده‌ها با استفاده از تحلیل همبستگی پیرسون و مدل‌یابی معادلات ساختاری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد که مدل پژوهش از برازش مطلوبی برخوردار است و حمایت اجتماعی بر امید به اشتغال با توجه به نقش میانجی عزت نفس و سرمایه روان‌شناختی دارای اثر غیرمستقیم و معنی‌دار است. بین حمایت اجتماعی با امید به اشتغال، عزت نفس و سرمایه روان‌شناختی رابطه مثبت و مستقیم وجود دارد. همچنین بین عزت نفس و سرمایه روان‌شناختی با امید به اشتغال نیز رابطه مثبت و مستقیم وجود دارد. حمایت اجتماعی، عزت‌نفس و سرمایه روان‌شناختی با امید به اشتغال زنان سرپرست خانوار رابطه معنی‌داری دارند. بنابراین برگزاری کارگاه‌های آموزشی جهت تقویت حمایت اجتماعی، عزت نفس و سرمایه روان‌شناختی در زنان سرپرست خانوار توصیه می‌گردد.

کلیدواژگان: حمایت اجتماعی، امید به اشتغال، عزت نفس، سرمایه روان‌شناختی

* **نویسنده مسئول:** نوری کعب عمیر
رایانامه: Noori.kaabomeir@yahoo.com

مقدمه

خانواده کوچکترین واحد اجتماعی است که در سلامت و تداوم جامعه نقش بسیار زیادی دارد (Bolkan & Kaya, 2016). خانواده تأثیر بسیار زیادی بر شرایط اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی جامعه دارد و هیچ جامعه‌ای بدون داشتن خانواده سالم نمی‌تواند ادعای سلامت کند (Bolkan, 2015). زنان سرپرست خانوار اشاره به زنانی دارد که بدون حضور منظم و یا حمایت یک مرد بزرگسال، سرپرستی خانواده را بر عهده می‌گیرند و مسئولیت اداره اقتصادی و تصمیم‌گیری‌های عمده خانواده را بر عهده دارند (Flatø et al., 2017). در سال‌های اخیر، سهم خانوارهای زن سرپرست از کل خانوارهای ایرانی روند صعودی داشته است. امروزه ۶۰ درصد زنان در جهان، نان‌آور خانه هستند و ۳۷/۵ درصد خانوارهای جهان را زنان سرپرستی می‌کنند (Asadi Khalili et al., 2020). توزیع نسبی خانوارهای زن سرپرست براساس سرشماری سال ۱۳۷۵ نزدیک به ۸/۴ درصد بوده و در سرشماری ۱۳۹۰ به ۱۲/۱ درصد و در سال ۱۳۹۵ به ۱۲/۷ درصد از کل خانوارهای کشور رسیده است. در نهایت اینکه جمعیت فعال زن سرپرست خانوار طی سال‌های ۹۰ تا ۹۸ رشد ۶/۲۳ درصدی داشته است. همچنین جمعیت زنان شاغل خانوار نیز در بازه مذکور با رشد ۲۳/۱ درصدی همراه بوده است. لذا امروزه این زنان عهده‌دار مسئولیتهای زندگی خانوادگی هستند و می‌توانند در معرض آسیب‌های زیادی قرار بگیرند (Torabi et al., 2022).

اهمیت نهاد خانواده و نقش سرپرست در اداره و تأمین نیازهای اصلی اعضاء از یک سو و وجود تبعیض‌های جنسیتی، محدودیت‌های حقوقی و عرفی و نابرابری در عرصه‌های مختلف اجتماعی-اقتصادی برای زنان در بیشتر جوامع و نیز کشور ما از دیگر سو، آسیب‌پذیری بخش قابل توجهی از این جامعه را سبب شده و توجه مسئولان و سیاست‌گذاران را به خود جلب کرده است (Torabi et al., 2022). زنان سرپرست خانوار به صورت فردی و جمعی در وضعیت تبعیض‌آمیز و بی‌قدرتی زندگی می‌کنند؛ بنابراین توانمندسازی آنان بخشی لازم و ضروری در بینش عمل مددکاری اجتماعی و تلاش برای عدالت اجتماعی است. براساس جمع‌بندی مطالعات انجام‌شده در زمینه زنان سرپرست خانوار، بی‌سوادی و کم‌سوادی، میانسالی و سالخوردگی و غیرشاغل بودن یا اشتغال در مشاغل غیررسمی و کم درآمد از ویژگی‌های پررنگ زنان سرپرست خانوار است (Torabi et al., 2022). مطابق وضعیت اکثر زنان سرپرست خانوار، نیمی از زنان سرپست خانوار بی‌سواد هستند، درحالی‌که از هر ۶ مرد سرپرست خانوار تنها یک نفر بی‌سواد است. به‌علاوه تحصیلات زنان سرپرست خانوار با سن و محل زندگی آن‌ها در ارتباط است. به‌طوری‌که میزان بی‌سوادی با افزایش سن و سکونت در مناطق روستایی افزایش می‌یابد. این در حالی است که بیش از یک سوم زنان سرپرست خانوار باسواد در مقابل یک چهارم مردان سرپرست خانوار باسواد، تحصیلات ابتدایی دارند (Torabi et al., 2022). همچنین اشتغال منقطع، الگوی رایج در میان زنان سرپرست خانوار متعلق به طبقه پایین و اشتغال دائم یا بیکاری الگوی رایج در میان زنان سرپرست خانوار طبقه متوسط و بالا است. بنابراین اغلب زنان سرپرست خانوار یا بیکارند و یا دارای مشاغل نیمه‌وقت، غیررسمی و کم‌درآمد هستند. یکی دیگر از ویژگی‌های بارز زنان سرپرست خانوار، بی‌همسری است که به‌طور مشخص بر اثر فوت همسر رخ می‌دهد. به‌رغم آنکه طی پنج سال منتهی به پایان بازه زمانی بررسی یعنی سال ۹۸، از سهم این گروه کاسته و به سهم زنان سرپرست خانوار بی‌همسر در اثر طلاق و هرگز ازدواج نکرده افزوده شده است (Torabi et al., 2022).

پژوهش حاضر به این پرداخته است که مفهوم امید به اشتغال (Hope for Employment) می‌تواند نقش حیاتی در افزایش فرصت‌های شغلی برای این گروه از زنان ایفاء کند. از طرفی موضوع امید به اشتغال و دستیابی افراد به شغل موردنظر از اساسی‌ترین نیازهای جامعه محسوب می‌شود (Karbasi et al., 2008). تمرکز بر امید به اشتغال نه‌تنها به عنوان یک نتیجه مطلوب و قابل اندازه‌گیری از آموزش اشتغال محسوب می‌شود، بلکه به‌عنوان عاملی است که می‌تواند شانس دستیابی به شغل را برای فرد افزایش دهد و پیامدهای زیادی برای چگونگی تسهیل و ارزیابی برنامه‌های آموزشی اشتغال داشته باشد (Hong & Choi, 2013). Hong & Choi (2013) امید به اشتغال را شرط ضروری و کلیدی برای دستیابی به موفقیت

اقتصادی برای جویندگان کار کم‌درآمد می‌دانند. علی‌رغم توجه پژوهشگران به موضوع امید به اشتغال در دهه‌های گذشته، مطالعات انجام‌شده در زمینه امید به اشتغال اندک است (Gorbanalipour et al., 2014).

Jontonen & Vettersten (2006) نظریه امید (Theory of Hope) را در روان‌شناسی شغلی به‌صورت امید به اشتغال توسعه دادند. آن‌ها معتقدند که امید به اشتغال، عامل مهمی در پیگیری و دستیابی به شغل بوده و یک حالت انگیزشی مثبت است که شامل اهداف مرتبط با کار، عاملیت و گذرگاه‌های دستیابی به آن اهداف است. Jackson & Neville (1998) معتقدند که امید به اشتغال در فهم بهتر نیازهای اقتصادی جمعیت‌های محروم، به‌خصوص آن‌هایی که به علت زیان‌های اقتصادی نمی‌توانند به این مزایا دسترسی داشته باشند، مهم است. عوامل مختلفی بر امید به اشتغال تأثیر دارند که از این عوامل می‌توان به حمایت اجتماعی ادراک‌شده (Perceived Social Support) اشاره کرد (Torabi et al., 2022). امروزه علی‌رغم ایجاد تغییرات فرهنگی و تغییر در شیوه‌های زندگی بسیاری از افراد به‌خصوص زنان سرپرست خانوار، آنها فاقد توانایی‌های اساسی و مهارت‌های لازم برای مواجهه شدن با مشکلات خاص زندگی خود هستند و همین امر این گروه زنان را در مواجهه با مسائل و مشکلات زندگی آسیب‌پذیر نموده و سلامت روان این گروه از زنان را متأثر می‌کند (Torabi et al., 2022). همچنین وجود استرس منجر به آشفتگی‌های روحی و روانی بسیاری به‌خصوص برای این گروه از زنان می‌شود. ازآنجایی‌که نقش سرپرستی خانوار برای زنان یک نقش چالش‌برانگیز است (Chasman et al., 2011) و نیز تصمیم‌گیری برای مقابله با مسائل و مشکلات روانی، اجتماعی، عاطفی و تحصیلی فرزندان در آینده بر عهدهٔ مادر است و اوست که باید کاری کند که نظام روابط عاطفی موجود در خانواده حفظ شود، از لحاظ مادی و معنوی فرزندان را حمایت کند، بنابراین برخورداری از حمایت اجتماعی می‌تواند آنان را در رویارویی با موقعیت‌های پرتنش که برای خود و فرزندانش ایجاد می‌شود، توانمند بسازد (Nasiri & Abdolmaleki, 2017).

کسانی که حمایت اجتمای قوی‌تر دارند بهتر در یک شبکه حمایتی قرار می‌گیرند، به همین ترتیب آن‌ها در موقعیت بهتری برای پیشرفت قرار می‌گیرند (Torabi et al., 2022). حمایت اجتماعی می‌تواند راه‌حل‌های مهم برای افرادی که با مشکل استرس مواجه هستند، فراهم کند. کاهش مشکلات مهم و قابل ملاحظه را می‌توان به‌وسیله حمایت اجتماعی به خوبی درک کرد (Boren, 2013). به عبارت دیگر، حمایت اجتماعی به‌عنوان یک منبع حفاظتی درنظر گرفته می‌شود که افراد را قادر به مقابله با استرس، اضطراب و افسردگی می‌کند. علاوه بر این، حمایت اجتماعی برای افراد، رابطه مثبت بین یکدیگر را فراهم می‌کند تا بتوانند احساسات یکدیگر را درک کنند و موجب کاهش فرسودگی گردد (Boren, 2013).

نتایج پژوهش‌ها نشان داده است حمایت اجتماعی نقش مثبتی در حفظ و بهبود عزت‌نفس افراد دارد؛ با توجه به نظریه حاکمیت جاکسمن (Jacksman Rule Theory)، حمایت اجتماعی درک افراد را از ارزش‌های خودشان افزایش می‌دهد. افراد با سطح بالایی از حمایت اجتماعی، عزت‌نفس مثبت‌تری دارند؛ در مقابل، فقدان حمایت اجتماعی باعث می‌شود افراد احساس بی‌ارزشی و افسردگی کنند که منجر به خودارزیابی منفی و نیز عزت‌نفس پایین می‌شود. عزت‌نفس بالا نشان‌دهنده ارزیابی‌های مثبت افراد در مورد ارزش و صلاحیت خود است و برای پیشرفت شخصی مفید است (Feng, 2016). عزت‌نفس نقش محافظت‌کننده‌ای در مقابله با فشارهای روانی دارد که از فرد در مقابل وقایع فشارآور منفی زندگی حمایت می‌کند. فردی که از احساس ارزشمندی بالایی برخوردار است، به راحتی قادر است با تهدیدها و وقایع فشارآور بیرونی بدون تجربه برانگیختگی منفی و از هم پاشیدگی سازمان روانی مواجه شود. عزت‌نفس پایین به‌عنوان عامل خطر برای پرخاشگری، بزهکاری، سوءمصرف مواد، افسردگی، عملکرد ضعیف تحصیلی، همسر آزاری، کودک آزاری و نظایر آن مشاهده شده است (Fata & Mutabi, 2006). عزت‌نفس تأثیر قطعی بر ابعاد عاطفی و شناختی انسان دارد (Amin Shokravi et al., 2008). عامل دیگری که می‌تواند در توانمندسازی زنان سرپرست خانوار کمک کند، سرمایه روان‌شناختی (psychological capital) است. Sweetman & Luthans (2010) معتقدند که سرمایه روان‌شناختی، یک منبع فردی است که موجب افزایش توانایی

فرد برای مقابله با شرایط دشوار می‌شود و بهزیستی روانی را بهبود می‌بخشد. نگاهی به مفهوم سرمایه روان‌شناختی نشان می‌دهد که این متغیر ترکیبی از مؤلفه‌های مثبت است که خاصیت هم‌افزایی دارد و می‌تواند عامل رشد و توسعه دیگر سرمایه‌ها باشد (Vango et al., 2018). سرمایه روان‌شناختی شامل چهار مؤلفه است که عبارتند از خوکارآمدی (self-efficacy)، خوش‌بینی (optimism)، امیدواری (hope) و تاب‌آوری (resilience).

خودکارآمدی بخش مهمی از سرمایه روان‌شناختی است؛ این مؤلفه به اعتماد به نفس فرد در توانایی کنترل نتایج و غلبه بر چالش‌های دشوار اشاره دارد. به عبارت دیگر، شخصی با خودکارآمدی بالا معتقد است کنترل آنچه را که برای او اتفاق می‌افتد در اختیار دارد (Snyder & Fisk, 2016). خوش‌بینی به معنای انتظار فرد از نتایج مثبت است؛ افراد خوش‌بین معتقدند که همه‌چیز به‌خوبی خاتمه می‌یابد. افراد خوش‌بین انگیزه دارند که در جهت رسیدن به اهداف خود تلاش کنند و بلافاصله با مسائل برخورد کنند (Luthans et al., 2007). همچنین امیدواری یک فرآیند شناختی است که برای یافتن نیروی اراده (عزم راسخ هدف) و نیروی راه (برنامه‌ریزی روش‌های دستیابی به اهداف) انگیزه ایجاد می‌کند که منجر به احساسات مثبت می‌شود (انتظار رسیدن به اهداف موردنظر) (Snyder & Fisk, 2016). درنهایت تاب‌آوری توانایی مقاومت در برابر چالش‌ها، خطرات و شکست‌ها است؛ افراد مقاوم می‌توانند به‌طور مؤثر با شرایط متغیر و استرس سازگار شوند (Luthans et al., 2007).

با توجه به جمع‌بندی مطالب و پژوهش‌های گذشته و عدم بررسی کافی بر موضوع اشتغال زنان سرپرست خانوار، هدف این پژوهش بررسی رابطه علّی بین حمایت اجتماعی و امید به اشتغال از طریق نقش میانجی‌گر عزت‌نفس و سرمایه روان‌شناختی بود. الگوی این پژوهش در شکل ۱ نشان داده شده است.

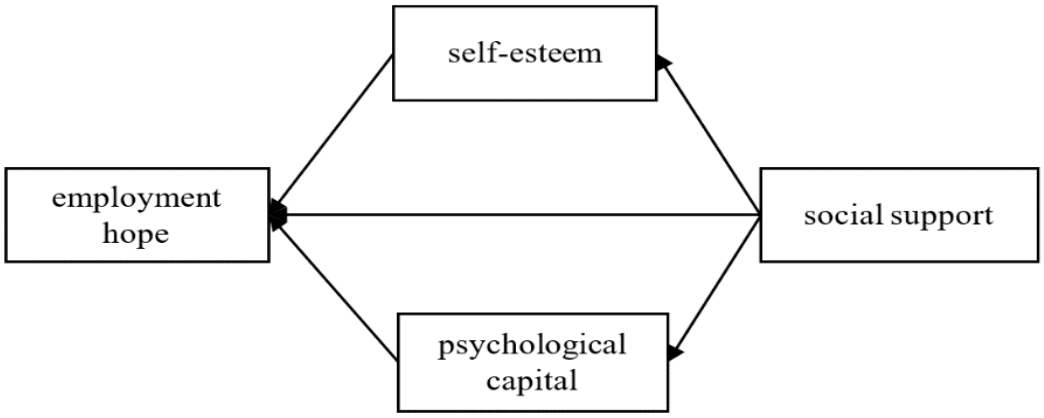

Figure 1. Proposed model

روش

جامعه آماری، نمونه و روش نمونه‌گیری

روش پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی مبتنی بر الگویابی معادلات ساختاری بود. جامعه مورد مطالعه در این پژوهش زنان سرپرست خانوار شهر مشهد در سال ۱۴۰۳ بود که از این جامعه، نمونه‌ای شامل ۲۵۰ نفر از زنان سرپرست خانوار مؤسسه خیریه محبان‌الرضا به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. پس از هماهنگی‌های لازم با دانشگاه و گرفتن مجوز و حضور در مؤسسه خیریه محبان الرضا، که زنان سرپرست خانوار را تحت پوشش دارد، جلسه حضوری با

هئیت مدیرهٔ مرکز برگزار شد و طرح پژوهش مورد بررسی و تأیید قرار گرفت. سپس پرسش‌نامه‌ها به صورت حضوری در اختیار نمونه آماری گذاشته شد. در این پژوهش، شرکت‌کنندگان شامل ۲۵۰ نفر از زنان سرپرست خانوار مرکز محبان‌الرضا مشهد بودند که از این تعداد ۱۷۶ نفر (۷۰/۴ درصد) شاغل و ۷۴ نفر غیرشاغل (۲۹/۶ درصد) بودند. ۴۲/۴٪ دارای تحصیلات ابتدایی، ۲۲/۸٪ دارای تحصیلات راهنمایی، ۲۹/۲٪ دارای تحصیلات دیپلم و ۳/۶٪ دارای تحصیلات فوق دیپلم و بالاتر بودند. همچنین ۴۸٪ آنان علت سرپرست خانوار بودن خود را طلاق از همسر خود، ۲۹/۶٪ فوت همسر، ۲/۸٪ زندانی بودن همسر، ۱۵/۶٪، ناتوانی جسمی و مشکلات جسمی همسر و ۴٪ سایر موارد را بیان نمودند.

ابزار پژوهش

پرسش‌نامه سرمایه روان‌شناختی (Psychological Capital Questionnaire): این پرسش‌نامه در سال ۲۰۰۷ توسط Luthans و همکاران طراحی شد. این پرسش‌نامه شامل ۲۴ گویه و چهار مؤلفه امیدواری، تاب‌آوری، خوش‌بینی و خودکارآمدی است که در آن هر مؤلفه، شش گویه دارد و آزمودنی به هر گویه در مقیاس لیکرت شش درجه‌ای (کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم) پاسخ می‌دهد. پایایی و روایی این پرسش‌نامه در پژوهش‌های متعددی بررسی و تأیید شده است. Luthans et al. (2007) پایایی این پرسش‌نامه را بالای ۰/۹۰ گزارش کرده‌اند. در این پژوهش، پایایی پرسش‌نامه سرمایه روان‌شناختی با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ محاسبه شد که این ضریب برای خرده‌مقیاس‌های خودکارآمدی، خوش‌بینی، امیدواری و تاب‌آوری به‌ترتیب برابر با ۰/۸۲، ۰/۷۶، ۰/۷۹ و ۰/۸۳ به‌دست آمد.

مقیاس عزت‌نفس (Self-Esteem Scale): در این مقیاس Rosenberg (1965)، عزت‌نفس کلی و ارزش شخصی را اندازه می‌گیرد. این مقیاس شامل ۱۰ عبارت کلی است که میزان رضایت از زندگی و داشتن احساس خوب در مورد خود را می‌سنجد (Salsali & Silverstone, 2003). پاسخ‌ها شامل دو گزینه «موافقم» و یا «مخالفم» می‌باشد. Rosenberg (1965) ضریب بازآزمایی مقیاس را ۰/۹۰ و آلفای کرونباخ آن را ۰/۷۰ گزارش کرده است. در این پژوهش، ضریب آلفای کرونباخ مقیاس عزت‌نفس برابر با ۰/۸۵ محاسبه شد.

پرسش‌نامه حمایت اجتماعی ادراک‌شده (Perceived Social Support Questionnaire): این پرسش‌نامه دارای ۱۲ گویه بوده که توسط Zimet et al. در سال ۱۹۸۸ طراحی و تنظیم شده است و دارای سه خرده‌مقیاس (از سوی خانواده، از سوی دوستان و از سوی دیگران) می‌باشد و براساس طیف لیکرت هفت درجه‌ای از ۱ (کاملاً مخالفم) تا ۷ (کاملاً موافقم) نمره‌گذاری می‌شود. در پژوهش Piri & Asadian (2010) روایی محتوایی، صوری و ملاکی این پرسش‌نامه مناسب ارزیابی شده است. ضریب آلفای کرونباخ محاسبه شده در پژوهش Piri & Asadian. (2010) برای این پرسش‌نامه بالای ۰/۷۰ برآورد شد. در این پژوهش، پایایی پرسش‌نامه حمایت اجتماعی ادراک‌شده با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ، برابر با ۰/۸۳ بدست آمد.

مقیاس امید به اشتغال (Hope for Employment Scale): این مقیاس دارای ۱۴ گویه است که توسط Hong & Choi (2013) طراحی و هدف آن ارزیابی میزان امید به اشتغال می‌باشد که خرده‌مقیاس‌های آن شامل توانمندسازی روان‌شناختی (۴ گویه)، خودانگیختگی آینده‌نگر (۲ گویه)، استفاده از مهارت‌ها و منابع (۴ گویه) و هدف‌مداری (۴ گویه) است. شیوه نمره‌گذاری آن براساس طیف لیکرت پنج درجه‌ای از ۱ (کاملاً مخالفم) تا ۵ (کاملاً موافقم) می‌باشد. (2013) Hong & Choi پایایی این پرسش‌نامه را بالای ۰/۷۰ گزارش کرده‌اند و روایی آن را نیز تأیید کرده‌اند. این مقیاس برای نخستین بار در این پژوهش ترجمه و اعتباریابی شده است. از این‌رو، جهت استفاده از آن، پس از ترجمه و تأیید روایی صوری مقیاس توسط اساتید، پایایی آن به روش ضریب آلفای کرونباخ و روایی آن از طریق تحلیل عاملی تأییدی در یک نمونه ۱۰۰ نفری، بررسی شد که ضریب آلفای کرونباخ به‌ترتیب برای خرده‌مقیاس‌های توانمندسازی روان‌شناختی ۰/۷۶،

خودانگیختگی آینده‌نگر ۰/۷۳، استفاده از مهارت‌ها و منابع ۰/۷۷، هدف‌مداری ۰/۸۱ و کل مقیاس ۰/۷۹ به‌دست آمد. جهت تعیین روایی مقیاس امید به اشتغال در این پژوهش، از روش تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد که نتایج نشان داد این مقیاس از برازش مطلوبی برخوردار است (CFI=۰/۹۸، TLI=۰/۹۶، IFI=۰/۹۸، AGFI=۰/۹۱، GFI=۰/۹۵، RMSEA=۰/۰۵۲، X^2/df=۲/۹۸). همچنین بارهای عاملی ماده‌های این مقیاس همگی بین ۰/۴ تا ۰/۸ به‌دست آمده است.

داده‌ها جمع‌آوری‌شده در این پژوهش با استفاده از الگویابی معادلات ساختاری و با کمک نرم‌افزارهای SPSS-25 و AMOS-25 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها

شاخص‌های توصیفی و نیز ماتریس ضرایب همبستگی بین متغیرهای پژوهش در جدول ۱ ارائه شده است.

Table 1. Descriptive findings and correlation coefficients of research variables

Variable	Mean	SD	1	2	3	4	5	6	7
1. Social support	42.67	6.17	1						
2. Self-Esteem	12.88	1.94	0.61**	1					
3. Self-Efficacy	18.04	3.57	0.43**	0.54**	1				
4. Optimism	18.12	3.51	0.38**	0.49**	0.34**	1			
5. Hope	17.70	3.41	0.41**	0.47**	0.48**	0.46**	1		
6. Resilience	18.15	3.56	0.58**	0.35**	0.52**	0.41**	0.62**	1	
7. Hope for employment	41.89	5.08	0.31**	0.42**	0.59**	0.47**	0.55**	0.38**	1

** p<0.01

همان‌گونه که در جدول ۱ قابل مشاهده می‌باشد، متغیرهای مطالعه حاضر به‌صورت دو به دو دارای روابط معنی‌داری می‌باشند.

به منظور ارزیابی الگوی پیشنهادی، روش الگویابی معادلات ساختاری با استفاده از نرم‌افزار AMOS-25 مورد استفاده قرار گرفت. پیش از آزمون الگو، جهت اطمینان از این‌که داده‌های این پژوهش مفروضه‌های زیربنایی الگویابی معادلات ساختاری را برآورد می‌کنند، به بررسی آن‌ها پرداخته شد. بدین منظور چهار مفروضه معادلات ساختاری شامل داده‌های از دست رفته (missing)، بررسی داده‌های پرت (outliers)، نرمال بودن (normality) و هم‌خطی چندگانه (multi-collinearity) مورد بررسی قرار گرفتند که نتایج حاکی از برقرار بودن مفروضه‌های مورد نظر بود. برازش الگوی پیشنهادی براساس شاخص‌های برازندگی در جدول ۲ گزارش شده است.

Table 2. The fitness indices of the proposed and the final model

Fitness indices	Proposed model	Final model	Acceptable fitness values
X^2	206.22	152.08	-
Df	53	51	-
X^2/df	3.89	2.98	3≤
GFI	0.89	0.95	0.90≥
AGFI	0.84	0.93	0.90≥
IFI	0.91	0.98	0.90≥
TLI	0.89	0.96	0.90≥
CFI	0.90	0.98	0.90≥
RMSEA	0.076	0.045	0.10≤

نتایج حاصل از بررسی الگوی پیشنهادی در جدول ۳ نشان می‌دهد که همه شاخص‌های برازندگی از مطلوبیت کافی برخوردارند. با این وجود، برازش مطلوب‌تر در الگوی نهایی از طریق اتصال خطاهای باقی‌مانده ابعاد متغیر سرمایه روان‌شناختی به یکدیگر به‌دست آمد. جدول ۳، پارامترهای مربوط به اثرات مستقیم متغیرها بر یکدیگر را در الگوی نهایی پژوهش نشان می‌دهد.

Table 3. Parameters of direct effects between research variables in the final model

Path	B	β	S.E.	C.R.	p
Social support → self-esteem	1.36	0.43	0.24	6.14	0.0001
Social support → Psychological capital	1.34	0.39	0.22	5.33	0.0001
Social support → Hope for employment	1.59	0.27	0.21	3.91	0.0001
Self-esteem → Hope for employment	1.25	0.45	0.34	6.65	0.0001
Psychological capital → Hope for employment	1.14	0.51	0.31	8.45	0.0001

همان‌طورکه نتایج مندرج در جدول ۳ نشان می‌دهد، تمامی مسیرهای مستقیم در الگوی نهایی معنی‌دار بودند (p<۰/۰۰۰۱). نمودار ۱ الگوی نهایی پژوهش و ضرایب مسیر را نشان می‌دهد.

یک فرض زیربنایی الگوی پیشنهادی این پژوهش، وجود مسیرهای واسطه‌ای بود که جهت تعیین معنی‌داری این روابط واسطه‌ای، از روش بوت استراپ استفاده شده است. جدول ۴ نتایج حاصل از روش بوت استراپ در نرم افزار AMOS-25 را برای روابط واسطه‌ای نشان می‌دهد (سطح اطمینان ۹۵ و تعداد نمونه‌گیری مجدد بوت استراپ ۲۰۰۰ است).

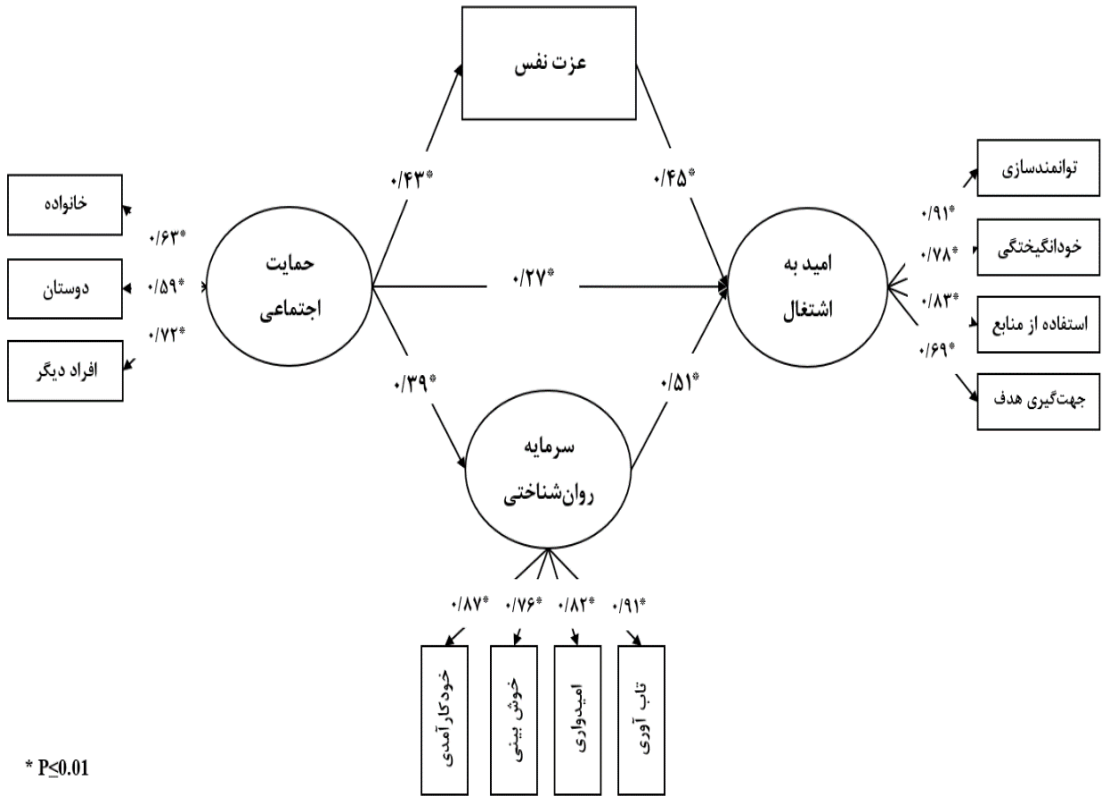

Diagram 1. Final pattern and path coefficients

Table 4. Bootstrap results for indirect paths

Paths	Indirect effect	Lower	Upper	p
Social support → Self-esteem → Hope for employment	0.22	0.165	0.285	0.001
Social support → Psychological capital → Hope for employment	0.16	0.100	0.224	0.001

همان‌طورکه نتایج مندرج در جدول ۴ نشان می‌دهد، رابطه غیرمستقیم بین حمایت اجتماعی و امید به اشتغال از طریق عزت‌نفس و سرمایه روان‌شناختی معنی‌دار می‌باشد (p<۰/۰۰۱).

بحث و نتیجه‌گیری

هدف این پژوهش بررسی رابطه علّی حمایت اجتماعی و امید به اشتغال با نقش میانجی‌گر عزت‌نفس و سرمایه روان‌شناختی در زنان سرپرست خانوار بود. نتایج پژوهش نشان داد که بین حمایت اجتماعی و امید به اشتغال رابطه مثبت مستقیم وجود دارد. این یافته با نتایج تحقیقات Samandari et al. (2019) و Fouad & Brown (2015) همسو می‌باشد. یافته‌های پژوهش Samandari et al. (2019) نشان داد که بین مهارت مسیر شغلی با امید اشتغال و بین حمایت اجتماعی ادراک‌شده با امید اشتغال رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. Fouad & Brown (2015) بیان می‌کنند که داشتن حمایت اجتماعی بالا باعث افزایش سطح امید به اشتغال و تاب‌آوری فرد در مقابله با مشکلات می‌شود. در تبیین این یافته می‌توان گفت چنانچه شخص از حمایت اجتماعی برخوردار باشد، موقعیت‌های دشوار را با دیدی مثبت ارزیابی می‌کند و بر این باور است که توانایی گذر از مشکلات را دارد که همین باور و عقیده منجر به حس امیدواری در او می‌شود و باعث می‌شود فرد توانایی‌های خود را دست کم نگیرد و در آینده به موفقیت‌های بیشتری دست یابد.

نتایج پژوهش نشان داد که بین حمایت اجتماعی و عزت‌نفس رابطه مثبت مستقیم وجود دارد. این یافته با نتایج تحقیقات Zolfaghari et al. (2024)؛ Saadati & Mehdipour (2023)؛ Samadi Fard (2022)؛ Ali Naghi (2020)؛ Maddah et al. (2021)؛ Ghorbani dolatabadi (2021)؛ Nosrati et al. (2019)؛ Ghasemi et al. (2016)؛ Hutagalung & Suryadi (2021) همسو می‌باشد. نتایج مطالعه Zolfaghari et al. (2024) نشان داد که متغیر حمایت اجتماعی کلی، حمایت اجتماعی خانواده و دوستان با عزت‌نفس رابطه مستقیم و معناداری دارد. در واقع حمایت اجتماعی بر روی عزت‌نفس افراد تأثیرگذار بوده و هرچه افراد از عزت‌نفس و اعتماد به نفس بالاتری برخوردار باشند، نقش خدماتی خود را در جامعه بهتر ایفاء کرده و در زندگی خصوصی و اجتماعی خود موفقیت‌های بیشتری را کسب خواهند کرد (Alavi & Janatifard, 2012). می‌توان چنین نتیجه گرفت با توجه به اینکه عزت‌نفس قضاوت درباره خود است، حمایت اجتماعی می‌تواند احساس مفید بودن و ارزشمند بودن را در فرد افزایش داده تا فرد در خودارزیابی که انجام می‌دهد نگرش مطلوب‌تری در مورد خود پیدا کرده و صاحب عزت‌نفس بیشتری شود. به عبارتی هرچه میزان حمایت اجتماعی بیشتر گردد، عزت‌نفس بالاتر رفته و خود ارزشمندی فرد افزایش خواهد یافت.

نتایج پژوهش نشان داد که بین حمایت اجتماعی و سرمایه روان‌شناختی رابطه مثبت مستقیم وجود دارد. این یافته با نتایج تحقیقات Behroz et al. (2023)؛ Namani & Abedi (2023)؛ Khoshro Rudbaraki (2023)؛ Pourmir Ghafari et al. (2021)؛ Behzadi Nejad et al. (2020)؛ Omidian & Pourashkaftaki (2018)؛ Li & Qin (2020) و Ren & Ji (2019) همسو می‌باشد. در تبیین این یافته می‌توان گفت حمایت اجتماعی عاملی است که موجب

تاب‌آوری در مقابل مسائل زندگی از طریق افزایش سازگاری و مهارت‌های مقابله‌ای انطباقی می‌شود (Pourmir Ghafari et al., 2021). افرادی که در مشکلات و سختی‌ها، منابع حمایتی دارند زود در مقابل مشکلات تسلیم نمی‌شوند و با تکیه به حمایت روانی دریافتی از اطرافیان با مشکلات می‌جنگند و بر آن‌ها غلبه می‌کنند. لذا می‌توان گفت حمایت اجتماعی دریافت‌شده اگر بالا باشد تاب‌آوری افراد نیز ارتقاء می‌یابد (Salim et al., 2019). همچنین افراد دارای حمایت اجتماعی بالا احساس می‌کنند که دیگران به آنان علاقه دارند، آن‌ها را دوست دارند و در مواقع سختی و دشواری حامی و پشتیبان آن‌ها هستند. چنین افرادی دارای اعتماد به نفس، خودکارآمدی و خوش‌بینی و امیدواری بیشتری هستند (Hatami et al., 2019).

همچنین نتایج نشان داد که بین عزت‌نفس و امید به اشتغال رابطه مثبت مستقیم وجود دارد. از جمله ویژگی‌هایی که افراد را هنگام رویارویی با مشکلات یاری می‌کند، عزت‌نفس است که در کنار آمدن با فشارهای روانی زندگی نقش مهمی دارد. افرادی که خود را باور ندارند و دائماً احسا پوچی و بی‌ارزشی می‌کنند، کمبود عزت‌نفس دارند که خود مانع بزرگی در مسیر پیشرفت آنان است و دائماً آنان را به عقب سوق می‌دهد. این افراد به کارهایی که انجام می‌دهند، اعتقاد ندارند و به همین دلیل تمام کارهایشان با شکست روبه‌رو می‌شود. این افراد، همیشه تصویر نامفهوم و گنگی از خود دارند و شناخت کاملی از خود و استعدادهایشان ندارند؛ به همین دلیل برای پیدا کردن راه صحیح زندگی خود با مشکل روبه‌رو می‌شوند (MCcullough et al., 2012). عزت‌نفس نوعی نگاه است که به فرد این فرصت را می‌دهد تا دیدگاه واقعی و مثبتی نسبت به خود داشته باشد و سبب می‌شود فرد به توانایی‌های خود اعتماد پیدا کرده، احساس کنترل بر زندگی خود داشته باشد. افراد با عزت‌نفس بالا به خود اعتماد و اطمینان دارند و نگرش مثبتی نسبت به خود دارند، احساس ارزش می‌نمایند و در بحث‌ها و فعالیت‌های گروهی بیشتر شرکت می‌جویند (Mahdad et al., 2018). تحقیقات متعددی نشان داده است افرادی که از عزت‌نفس بالاتری برخوردار هستند، یادگیری بهتری دارند، روابط مطلوب‌تری برقرار می‌کنند، بهتر از فرصت‌ها استفاده می‌کنند، می‌توانند خودکفا باشند و همچنین دیدگاه روشن‌تر و امیدوارانه‌تری به مسیر زندگی خود دارند (Kazem Hosseini, 2015). پس می‌توان گفت که داشتن عزت‌نفس بالا باعث افزایش امید به اشتغال در افراد می‌شود.

نتایج نشان داد که بین سرمایه روان‌شناختی و امید به اشتغال رابطه مثبت مستقیم وجود دارد. این یافته با نتایج تحقیقات Bayani et al. (2016) همسو می‌باشد. نتایج پژوهش Bayani et al. (2016) نشان داد که بین سرمایه روان‌شناختی و امید به اشتغال رابطه مثبت مستقیم وجود دارد. طبق تعریف، سرمایه روان‌شناختی یک حالت قابل توسعه و مثبت روان‌شناختی با مشخصه‌های زیر است: متعهد شدن و انجام تلاش لازم برای موفقیت در کارها و وظایف چالش‌برانگیز (خودکارآمدی)، داشتن اِسناد مثبت درباره موفقیت‌های حال و آینده (خوش‌بینی)، پایداری در راه هدف و در صورت لزوم تغییر مسیر رسیدن به هدف برای دستیابی به موفقیت (امیدواری) و پایداری هنگام مواجهه با سختی‌ها و مشکلات برای دستیابی به موفقیت (تاب‌آوری) (Luthans et al., 2007). بنابراین افرادی که خودکارآمدی بالایی دارند، چون احساس می‌کنند که توانمند هستند و از پس هر کاری برمی‌آیند، در زمینه پیدا کردن شغل امید بیشتری دارند. افراد دارای سطوح بالای خوش‌بینی، انتظارات مثبتی دربارهٔ دستاوردهای شغلی خود دارند، احساس می‌کنند در مسیر موفقیت شغلی قرار دارند، موانع پیشرفت شغلی را موقتی می‌بینند و در مواجهه با شکست‌های شغلی پایداری می‌کنند (Mohanty, 2010). همچنین افراد دارای سطوح بالای تاب‌آوری، در مقابل استرس، رویدادهای ناخوشایند و دشواری‌ها صبر و تحمل بیشتری داشته، می‌توانند بر مشکلات و تأثیر منفی محیطی غلبه کنند. به عبارتی، این افراد در رویدادها و واقعیت‌های ناخوشایند زندگی می‌توانند به گونه‌ای مثبت و

کارآمد رویارو شوند. پس می‌توان گفت که داشتن سرمایه روان‌شناختی باعث افزایش امید به اشتغال در افراد می‌شود.

در نهایت نتایج پژوهش نشان داد که حمایت اجتماعی به‌واسطه عزت‌نفس و سرمایه روان‌شناختی بر امید به اشتغال تأثیر مثبت غیرمستقیم دارد. پژوهشی که بتوان نتیجه این فرضیه را با آن مقایسه نمود یافت نشد.

تحقیق حاضر مانند تمامی تحقیقات با توجه به شرایط و ضوابط مربوط به تحقیقات علمی دارای محدودیت‌هایی است که می‌تواند در مطالعات بعدی محققین آتی مورد توجه قرار گیرد. از آنجایی‌که این پژوهش بر روی زنان سرپرست خانوار مؤسسه خیریه محبان‌الرضا شهر مشهد صورت گرفته است، لذا در تعمیم یافته‌ها باید احتیاط کرد. همچنین پیشنهاد می‌شود پژوهش حاضر بر روی نمونه‌های دیگر (دانشجویان، مردان و ...) و نیز در جوامع دیگر انجام شود تا نتایج تحقیق بهتر تعمیم یابد. از آنجایی‌که ابزار مورد استفاده در این تحقیق پرسش‌نامه بوده است، محدودیت‌های این ابزار باید درنظر گرفته شود. از جمله اینکه علی‌رغم تأکید و توضیحات لازم از سوی مجری، ممکن است برخی از آزمودنی‌ها از ارائه پاسخ واقعی خودداری کرده و بدون دقت لازم پاسخی سطحی داده باشند. از این‌رو، استفاده از روش تحقیق آمیخته و ترکیبی از ابزارهای کمّی و کیفی برای جمع‌آوری داده‌ها می‌تواند محقق را در دستیابی به یافته‌های دقیق‌تر کمک قابل توجهی کند. بنابراین پیشنهاد می‌شود در تحقیقات آتی از ترکیب ابزارهای کمّی و کیفی استفاده شود. درنهایت با توجه به ماهیت تحقیق حاضر که توصیفی از نوع همبستگی است و رابطه علت و معلولی به ما نمی‌دهد، تبیین این نوع رابطه نیازمند انجام پژوهش‌های آزمایشی می‌باشد.

با توجه به نتایج پژوهش، پیشنهاد می‌شود نتایج این پژوهش در اختیار مراکز روان درمانی، مشاوره خانواده، مراکز حمایتی و نهادهای مربوطه قرار گیرد. همچنین با توجه به تأثیر مثبت سرمایه روان‌شناختی و عزت‌نفس بر امید به اشتغال زنان سرپرست خانوار، برگزاری کارگاه‌هایی جهت تقویت این متغیرها توصیه می‌گردد. در نهایت زنان (به‌ویژه زنان سرپرست خانوار) از طریق اشتغال عزت‌نفس بیشتری کسب می‌کنند و با این استقلال مالی، انگیزه بیشتری برای حضور در جامعه پیدا می‌کنند. لذا مسئولین امر باید بیشتر به فکر سلامت اجتماعی زنان سرپرست خانوار باشند و با توجه به اینکه این گروه از زنان نقش مهمی در خانواده و جامعه ایفاء می‌کنند و مربیان نسل آینده جامعه هستند، لذا ضروری است به اشتغال آن‌ها توجه شود.

تضاد منافع

هیچ‌گونه تعارض منافع توسط نویسندگان بیان نشده است.

References

Alavi, S., & Janet Fried, F. (2012). The relationship between perceived social support and self-esteem in a group of carpet weavers in Nayin county. *Iran Occupational Health, 9*(1), 1-8. https://ioh.iums.ac.ir/article-1-703-en.html

Ali Naghi Maddah, S. M., Khaledi-Sardashti, F., Moghaddasi, J., Naseri Borujeni, N., Dehghan Abnavi, S., … & Sadeghi Gandomani, H. (2020). The relationship between self-esteem and perceived social support in ostomy patients. *Iran Journal of Nursing, 33*(127), 21-34. https://doi.org/10.29252/ijn.33.127.21

Amin Shokravi, F., Memarian, R., Hajizadeh, E., & Moshki, M. (2008). The role of enhancing self-esteem educational program on self-esteem promotion of the girl students in Tehran Primary Schools. *Intern Med Today*, *13*(4), 74-81. https://imtj.gmu.ac.ir/article-1-303-en.html

Asadi Khalili, M., Emadian, S. O., & Fakhri, M. K. (2020). Comparison of the effectiveness of reality therapy and acceptance & commitment therapy on social anxiety and parenting self-agency in female household heads in Sari City. *Community Health Journal*, *14*(2), 52-65. https://doi.org/10.22123/chj.2020.234941.1521

Bayani, A. A., Bayani, A., & Rajabi, A. (2016). The relationship between psychological capital, hope for employment and academic burnout with mental health among students of Islamic Azad University-Azadshahr Branch: A path analysis. *JHPM*, *5*(5), 40-47. https://doi.org/10.21859/jhpm-06016

Behroz, M., Marashian, F. S., & Alizadeh, M. (2023). The relationship of social support and psychological capital with empowerment of female heads of households: The mediating role of cognitive emotion regulation. *CJHR*, *8*(2), 93-102. https://doi.org/10.32598/CJHR.8.2.408.2

Behzadi Nejad, M., Zare Bahram Abadi, M., & Robatmili, S. (2020). The mediating role of social support in the relationship between psychological capital and body image in students of a military university. *J Police Med*, *9*(3), 173-180. https://doi.org/10.30505/9.3.173

Bolkan, A. (2015). The effects of life skills psycho-education programme on divorced women's level of inner-directed support and analysis of this effect based on types of marriage and various demographic features. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, *205*, 655-663. https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.09.103

Bolkan, A., & Kaya, A. (2016). The effects of life skills psychoeducation program on divorced women's self-actualization levels. *Anthropologist*, *23*(3), 343-354. https://doi.org/10.1080/09720073.2014.11891954

Boren, J. P. (2013). Co-rumination partially mediates the relationship between social support and emotional exhaustion among graduate students. *Communication Quarterly*, *61*(3), 253-267. https://doi.org/10.1080/01463373.2012.751436

Chasman, S., Ferguson, C., & Cohen, L. (2011). The experience of single mothers: Community and other external influences relating to resilience. *Aust. Community Psychology*, *23*, 32-49. https://api.semanticscholar.org/CorpusID:28279337

Fata, L., & Mootabi, F. (2006). *Effective communication skills*. Tehran, Iran: Danjeh. (Persian)

Flatø, M., Muttarak, R., & Pelser, A. (2017). Women, weather, and woes: The triangular dynamics of female-headed households, economic vulnerability, and climate variability in South Africa. *World Development*, *90*, 41-62. https://doi.org/10.1016/j.worlddev.2016.09.003

Fouad, N. A., & Brown, M. T. (2015). Role of race and social class in career development: Implications for counseling psychology. In S. D. Brown & R. W. Lent (Eds.), *Handbook of counseling psychology* (3rd ed., pp. 379-408). New York: Wiley. https://doi.org/10.1002/9781119056501.ch21

Ghasemi, S., Pouladi Rohimhari, A., & Ghasemi, K. (2016). The role of social support in predicting students' self-esteem and happiness. *International Congress of Mental Health and Psychological Sciences*, Tehran.

Ghorbani Dolatabadi, M. (2021). The mediating role of self-esteem in the relationship between social support with emotional exhaustion and psychological well-being. *Journal of New Approaches in Educational Administration*, *11*(46), 151-170. https://doi.org/10.22055/education.2021.179242

Gorbanalipour, M., Najafi, M., Alirezalo, Z., & Nasimi, M. (2014). The effectiveness of reality therapy on happiness and hope in divorced women. *Family Counseling and Psychotherapy*, *4*(2), 297-317.

Hatami, A., Ghalati, Z. K., Badrani, M. R., Jahangirimehr, A., & Hemmatipour, A. (2019). The relationship between resilience and perceived social support with hope in hemodialysis patients: A

cross-sectional study. *Journal of Research in Medical and Dental Science*, *7*(3), 14-20. https://doi.org/10.29252/jrmds.7.3.14

Hong, P. Y. P., & Choi, S. (2013). The Employment Hope Scale: Measuring an empowerment pathway to employment success. *International Journal of Psychology Research*, *8*(3). https://doi.org/10.1016/j.ijpsycho.2013.03.005

Hutagalung, W. O., & Suryadi, D. (2021). The relationship between perceptions of social support and self-esteem in university graduates. In *International Conference on Economics, Business, Social, and Humanities (ICEBSH 2021)* (pp. 555-560). Atlantis Press. https://doi.org/10.2991/aebmr.k.210801.103

Jackson, C. C., & Neville, H. A. (1998). Influence of racial identity attitudes on African American college students' vocational identity and hope. *Journal of Vocational Behavior*, *53*(1), 97-113.

Karbasi, A., Asnashari, H., & Aghel, S. (2008). Forecasting agricultural sector employment in Iran. *Journal of Agricultural Economics and Development*, *22*(2), 31-43.

Kazem Hosseini, S. M. (2015). Investigating the relationship between self-esteem and life expectancy in the families of normal and exceptional students in Yazd city in 2015. *The second national conference on the pathology of moral education in Iran's educational system*, Yazd.

Khoshro Rudbaraki, F. (2023). Investigating the relationship between psychological capital and family empowerment: The mediating role of meaning in life and perceived social support. Master's thesis on family counseling, *Gilan University, Faculty of Literature and Human Sciences.*

Li, Y., & Qin, S. (2020). The relationship between perceived social support and junior high school students' post-stress growth: The mediating effect of psychological capital. *Creative Education*, *11*(07), 1055-1067. https://doi.org/10.4236/ce.2020.117079

Luthans, F., Avolio, B. J., Avey, J. B., & Norman, S. M. (2007). Positive psychological capital: Measurement and relationship with performance and satisfaction. *Personnel Psychology*, *60*(3), 541-572. https://doi.org/10.1111/j.1744-6570.2007.00083.x

Mahdad, A., Adibi, Z., & Saffari, S. (2018). Predicting self-efficacy through perceived organizational support and self-esteem (Case: Isfahan province Gas Company). *Human Resource Management in Oil Industry*, *9*(35), 59-82. https://doi.org/10.22059/HRMO.9.35.59

McCullough, M. L., Peterson, J. J., Patel, R., Jacques, P. F., Shah, R., & Dwyer, J. T. (2012). Flavonoid intake and cardiovascular disease mortality in a prospective cohort of US adults. *The American journal of clinical nutrition*, *95*(2), 454-464. https://doi.org/10.3945/ajcn.111.016634

Mohanty, M. S. (2010). Effects of positive attitude and optimism on employment: Evidence from the US data. *The Journal of Socio-Economics*, *39*(2), 258-270. https://doi.org/10.1016/j.socec.2010.01.002

Namani, E., & Abedi, F. (2023). Examining the structural model of psychological capital with life expectancy in women with mentally-motor disabled children: The mediating role of perceived social support and vitality. *Journal of Psychology of Exceptional Individuals*, *12*(48), 117-145. https://doi.org/10.22054/JPEI.2023.164334

Nasiri, F., & Abdolmaleki, S. (2017). EExplaining the Relationship between Perceived Social Support and Quality of Life, Perceived Stress Mediator Role in Female-Headed Households in Sanandaj. *Journal of Applied Sociology*, *27*(4), 99-116.

Nosrati, R., Nemati, M., Heidarisharaf, P., Nosrati, R., Nemati, M., & Dehghan, F. (2019). Relation of self-esteem with social anxiety and support in dyslexic children. *Journal of Parenteral and Enteral Nutrition*, *5*(4), 56-62. https://doi.org/10.29252/jpen.5.4.56

Omidian, M., & Pourashkaftaki, M. I. (2018). Predicting students' social support based on the components of social capital and psychological capital in the crisis of the Corona epidemic. *Social Psychology Research*, *10*(39), 163-179. https://doi.org/10.29252/spr.10.39.163

Piri, M., & Asadian, S. (2010). The relationship between family functioning and social adequacy of Islamic Azad University students, Selmas branch. *Behavioral Science Quarterly*, *2*(1), 25-41.

Pourmir Ghafari, Z. A. S., Zare Bahramabadi, M., & Bagheri, F. (2021). Investigating the mediating role of social support in the relationship between psychological capital and job resilience of employees. *Journal of Social Psychology*, *9*(60), 21-31. https://doi.org/10.22055/jsp.2021.177431

Ren, Y., & Ji, B. (2019). Correlation between perceived social support and loneliness among Chinese adolescents: Mediating effects of psychological capital. *Psychiatria Danubina*, *31*(4), 421-428. https://doi.org/10.24869/psyd.2019.421

Rosenberg, M. (1965). *Society and the adolescent self-image*. Princeton, NJ: Princeton University Press.

Saadati, M., & Mehdipour, M. (2023). Sociological analysis of the relationship between social support and self-esteem among the blind. *4th National Psychopathology Conference*, Ardabil.

Salim, F. N., Borhaniz, F., Pour, B. M., & Khabazkhoob, M. (2019). Correlation between perceived social support and resilience in the family of patients with cancer. *Journal of Research in Medical and Dental Science*, *7*(1), 158-162. https://doi.org/10.29252/jrmds.7.1.158

Salsali, M., & Silverstone, P. H. (2003). Low self-esteem and psychiatric patients: Part II–The relationship between self-esteem and demographic factors and psychosocial stressors in psychiatric patients. *Annals of General Hospital Psychiatry*, *2*, 1-8. https://doi.org/10.1186/1471-244X-2-1

Samadi Fard, H. (2022). The relationship between self-esteem and self-efficacy and social support in male students. *The Second International Conference on Advanced Research in Management and Humanities*.

Samandari, M., & Alijan Node Peshangi, M. (2018). Examining the relationship between career path skill and employment hope; The mediating role of perceived social support. *The First International Conference on Religion, Spirituality and Quality of Life*, Mashhad.

Snyder, S., & Fisk, T. (2016). Applying Bandura's Model to Identifying Sources of Self-Efficacy of Teaching Artists. *Research in the Schools*, *23*, 38–50.

Sweetman, D., & Luthans, F. (2010). The power of positive psychology: Psychological capital and work engagement. *Work engagement: A handbook of essential theory and research*, *54*, 68.

Torabi, F., Sadeghi, H. S., & Ranjbari Beivardi, S. (2022). Vulnerability of female heads of household and its policy implications in Iran. *Journal of Social Problems of Iran*, *13*(1), 313-338. https://doi.org/10.22059/jsocialproblems.2022.344652.100

Vångö, M., Pirker, S., & Lichtenegger, T. (2018). Unresolved CFD–DEM modeling of multiphase flow in densely packed particle beds. *Applied Mathematical Modelling*, *56*, 501-516. https://doi.org/10.1016/j.apm.2017.12.008

Zimet, G. D., Dahlem, N. W., Zimet, S. G., & Farley, G. K. (1988). The multidimensional scale of perceived social support. *Journal of Personality Assessment*, *52*(1), 30-41. https://doi.org/10.1207/s15327752jpa5201_2

Zolfaghari, M., Hosseinabadi, R., Galedar, N., & Mohammadi, R. (2024). Perceived social support and its relationship with self-esteem in community-dwelling older adults. *J Health Res Commun*, *10*(2), 39-49. https://doi.org/10.22059/jhrc.2024.39294